

IZRAELSKÁ RADIKÁLNÍ LEVICE

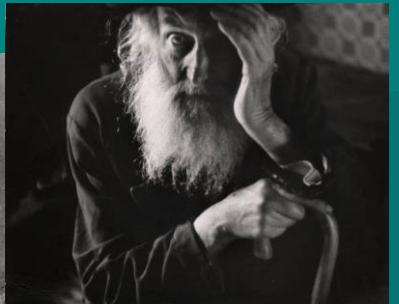

Marek Čejka

Židé a osvícenství

- V důsledku osvícenství (které má i v židovství své specifické podoby – **HASKALA**), dochází k velkému společensko-politickému kvasu v židovských diasporních komunitách, hlavně v aškenázkém prostředí
- Důsledkem osvícenství je snaha části Židů o **EMANCIPACI**: rovnost, svobodu, budování moderní společnosti a často i integraci do většinové společnosti (**ASIMILACI**), ale také sekularizaci → potlačení moci rabínů, zjednodušení náboženství, odklon od jidiš a ortodoxního judaismu
- V židovském prostředí s velkou zkušeností útlaku se projeví nové směry západního politického myšlení → velmi silné jsou **emancipační – osvobožující** související s liberalismem či levicí – socialismus, komunismus, bundismus..

Obraz „tradičního diasporního žida“ z pohledu sionistů a snaha o vytvoření „Nového žida“

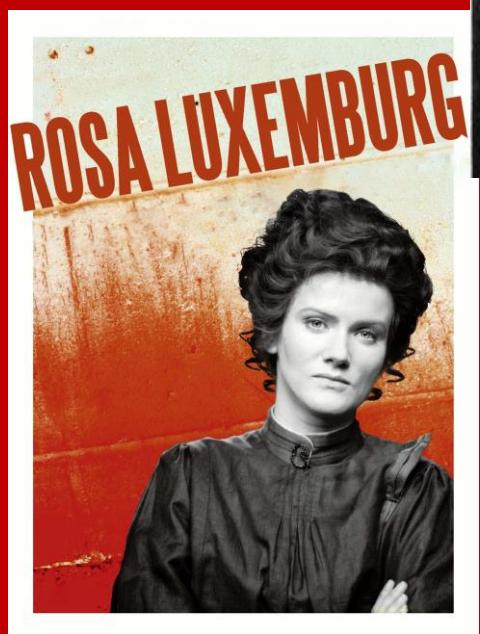
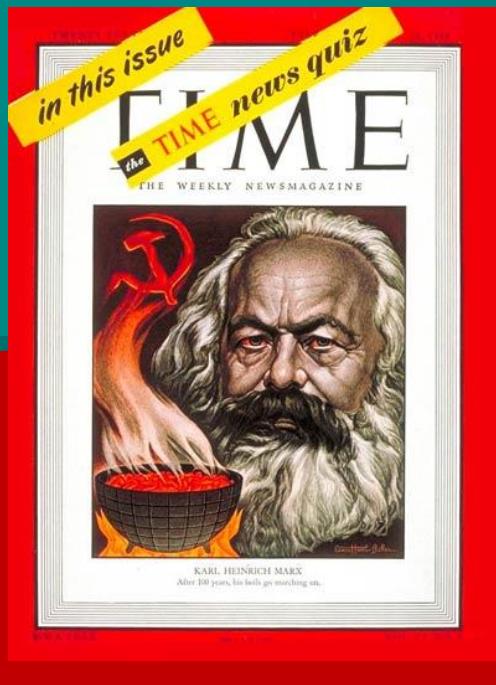
Bund a bundismus

- „*Algemejner Jidišer Arbeter Bund in Lite, Pojln un Rusland*“ - vlivná židovská sekulární sociálně demokratická strana aktivní hlavně v Ruském impériu
- <https://www.youtube.com/watch?v=u8bFsNyqvqw>

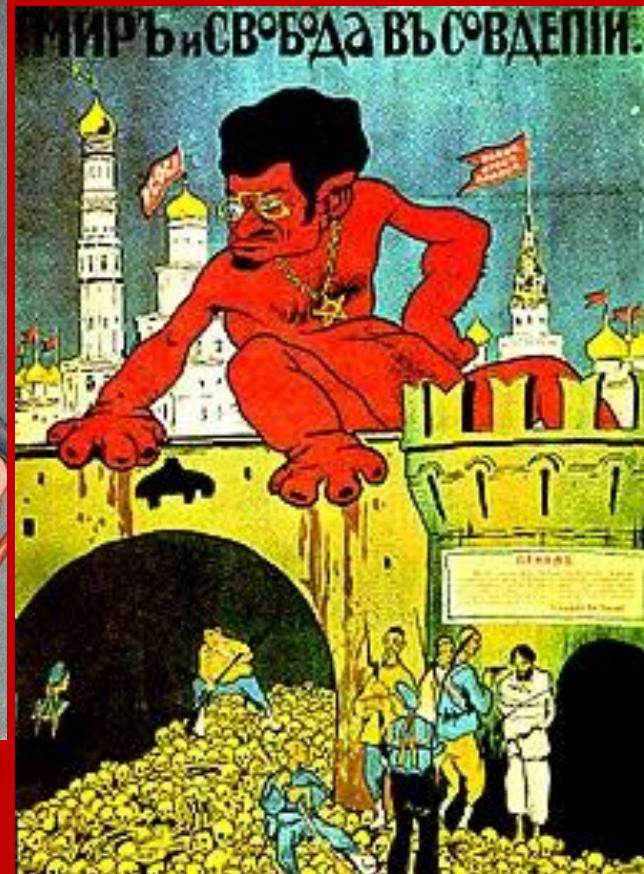

- Výrazné zastoupení lidí židovského původu v socialistických hnutích a stranách, odborech, později i v radikální levici – komunistických stranách (Rosa Luxemburg, Béla Kuhn, Lev Trockij, Grigorij Zinověv, Lev Kameněv, .. u nás Rudolf Slánský atd.)
- Část židovské levice odmítá sionismus a nacionalismus obecně (preferují internacionálismus na třídním, nikoliv nacionálním základě)
- Část židovské levice však sionismus akceptuje a je aktivní v mandátu Palestina (viz níže)

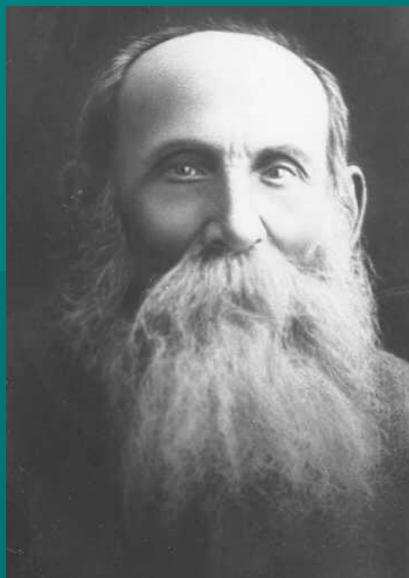
Kolektivní obviňování z „žido-bolševismu“ je využíváno západními konzervativními kruhy a radikální pravici

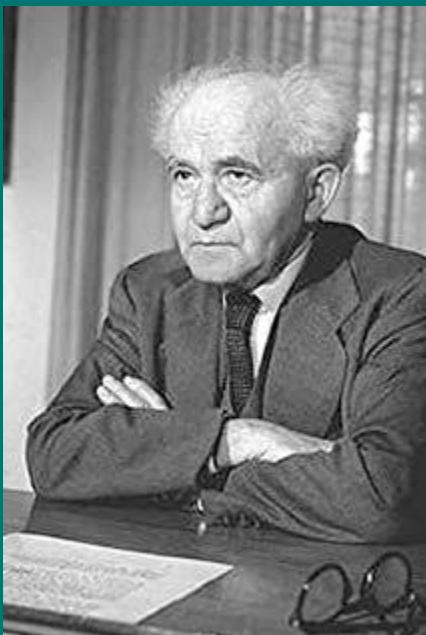
Proudy sionismu

- Politický – Nordau, Herzl
- Organický – Achad Ha'am
- Radikální – Berdyczewski
- Revizionistický – Žabotinský, Klausner, Begin
- Náboženský – Mohilever, Reines, Kúk
- **Socialistický/dělnický** – *Syrkin, Gordon, Borochov, Ben Gurion*
  - Nejrůznější proudy: sociálně-demokratický, leninistický, sekulární, liberální, pacifistický, anti-imperialistický, proletářský...

■ Nachman
Syrkin
(dělnický sionismus)

■ Aharon David
Gordon
(dělnický sionismus)

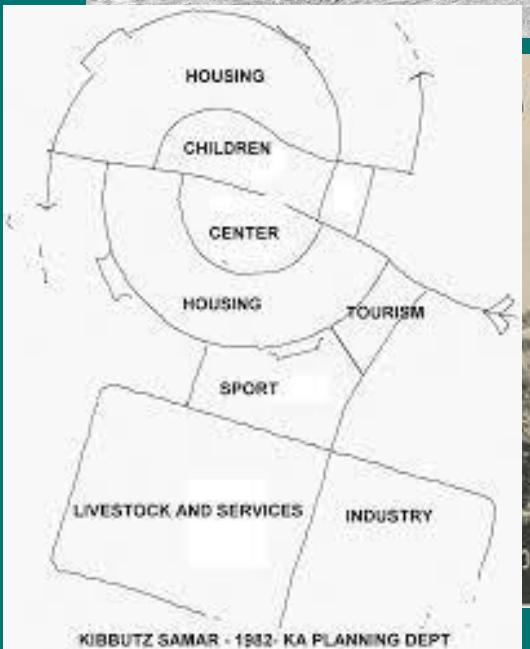
■ Ber Borochov
(marxist. sionismus)

■ David Ben
Gurion
(dělnický sionismus)

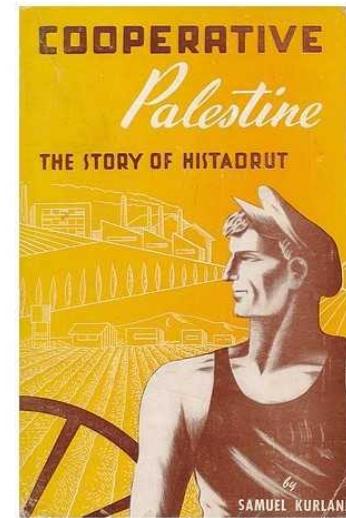
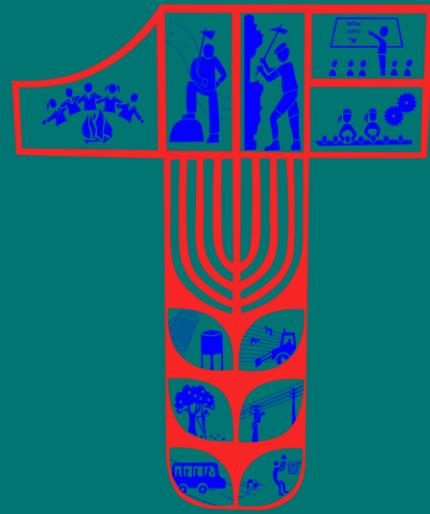
DĚLNICKÝ (LABOURISTICKÝ) SIONISMUS V BRITSKÉ PALESTINĚ

- Nejvýraznější politický proud v židovské Palestině
- Teoretici: **Syrkin, Borochov**, Politický vůdce: **Ben-Gurion**
- Vybudování samostatné židovské dělnicko-rolnické společnosti, liberální a pravicově-nacionalističtí sionisté vnímaní často jako třídní nepřátelé
- Podpora masového přistěhovalectví do Palestiny (levicový akcent významného sionistického hnutí **Poalej Cijon**)
- Kolektivismus (**kibucnické hnutí**), pokrokářství, antiklerikalismus – zvláště proti ultraortodoxnímu judaismu (*charedim*)
- Důraz na spolupráci s Brity při budování židovské domoviny
- Důležité organizace spojené s labouristy: **Histadrut, Hagana, Palmach**

Kibucnické hnutí

Odborové hnutí

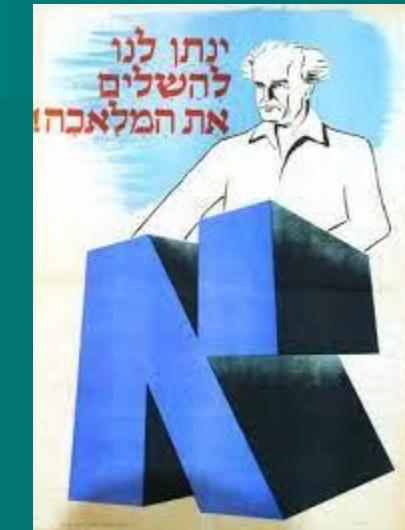
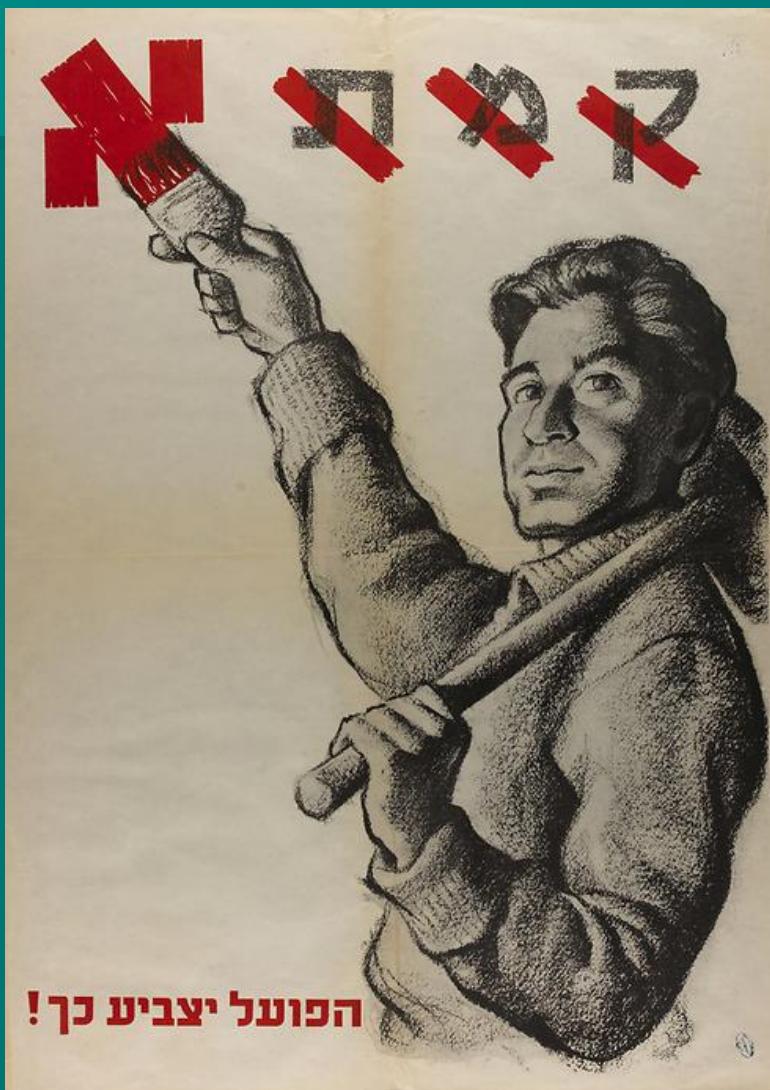
Další vizuální projevy levicové politiky v sionistickém hnutí a britském mandátu Palestina

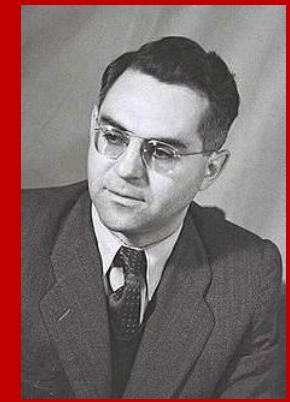
Po vzniku Izraele

- Izrael dnes podporuje hlavně politická pravice, ve skutečnosti jsou jeho kořeny, zrod a historie až do 70. let výrazně levicové (dominance **Strany práce** (a jejích předchůdců, hlavně **Mapaj**)
- Silný nacionalismus levicového izraelského mainstreamu (není příliš inkluzivní k Arabům)
- Proarabsky solidární a kritičtí k sionismu jsou v podstatě jen **izr. komunisté** (*Rakach/Maki* později *Chadaš*) a postupně řada různých aktivistických hnutí a organizací (*Macpen/Meri/Moked*, někteří členové *Černých panterů* atd.)

Strana Mapaj

Izraelská komunistická strana (Maki)

Děkuji za pozornost!

Pro další informace sledujte:

<http://blizky-vychod.blogspot.com>

Publikace:

- Izrael a Palestina (2022)
- Korán, meč a volební urna (2020)
- Judaismus a politika v Izraeli (2002, 2009)
- Encyklopédie blízkovýchodního terorismu (2009)
- Rabíni naší doby (2010, spoluaut.)
- Rabbis of our Time (2015, Routledge)
- Dějiny moderního Izraele (2011)
- Lidé svatých zemí (2012)

